

Referaten

RUBRIEK 3. Houtteelt (waaronder biologie der houtgewassen, systematiek en zaadteelt).

Over het verband, dat bestaat tusschen de lengte van den kegel, de grootte van het zaad en de grootte van de hieruit verkregen driejarige planten van Pinus silvestris. E. J. Eliason en C. E. Heit. Journal of Forestry. 1, 65—66, 1940.

Bij het onderzoek werd een zending kegels, al naar de lengte ervan, verdeeld in 4 rubrieken, die genummerd werden 1 t/m 4. Aangezien de kegels van de rubrieken 2 en 3 uitkomsten opleverden, die het midden hielden tusschen die van de rubrieken 1 en 4, werden uitsluitend de uitkomsten bij vergelijking tusschen laatstgenoemde rubrieken aangehouden. Deze luiden aldus:

1. Per ruimte-inhoud kegels was het gewicht der kegels der beide rubrieken ongeveer gelijk, doch was het aantal kegels bij rubriek 4 meer dan viermaal zoo groot, als bij rubriek 1.
 2. Bij de kegels van rubriek 4 (de kleinste) was het percentage looze zaden tweemaal zoo groot als bij rubriek 1.
 3. De vergelijking van het gewicht per 1000 goede zaden leerde, dat de kleinste kegels de kleinste zaden bevatten.
 4. Bij de grootste kegels was per kegel het aantal goede zaden viermaal zoo groot, als bij de kleinste kegels.
- Het vorenstaande samenvattend komt men tot de gevolgtrekking:
- a. Er bestaat verband tusschen de lengte van den kegel en de grootte en het aantal van het zaad; hoe grooter de kegel, des te grooter is het zaad en het aantal zaden per kegel.
 - b. Per ruimte-eenheid geven kleine kegels evenveel driejarige planten als groote kegels.
 - c. Het zaad van de grootste kegels geeft de grootste planten.
 - d. Het zaad der kleinste kegels geeft niet alleen de kleinste planten, maar ook het kleinste aantal planten per gram uitgezaaid zaad.
- Kegels van minder dan $1\frac{1}{2}$ inch lengte zijn van minder waarde dan grootere. Kegels van meer dan $1\frac{1}{2}$ inch lengte, onverschillig van welke lengte, zijn alle ongeveer van gelijke waarde.
- v. H.

Die Bedeutung der Keimschnelligkeit für den Aussaatwert des Samens. Prof. Dr. Werner Schmidt. Z. f. F. u. Jw. 1/2, 35—48, 1940.

Bij het opkomen van zaden van boomen speelt de kiemenergie een voorname rol. Hoe sneller zaden in het bosch kiemen, des te beter zal het resultaat van een bezaaiing zijn. Uitwendige factoren spelen een groote rol bij zulk een bezaaiing (droogte, koude). Wanneer een zaadkorrel snel kiemt, zal hij als dergelijke ongunstige factoren zich doen gelden, kans hebben zich er door te slaan, terwijl een langzaam kiemende korrel door droogte en koude grooter kans heeft ten onder te gaan.

Groote kiemenenergie wordt dus gewenscht door de koopers van zaad. En voor de verkoopers is het gewenscht te beschikken over methoden om die kiemenenergie snel vast te stellen. Men kan dit doen in het laboratorium en ook buiten. Vele jaren heeft men volgens deze methoden gewerkt, waarbij verschillende proeven werden genomen met diverse bedekkingsmaterialen als zand, mos, blad, waarbij bleek, dat bedekking met

mos en loof gunstig werkte. Echter gaven deze buiten-methoden geen nauwkeurig resultaat, omdat men alle factoren, die de kieming beïnvloeden, niet voldoende in de hand had.

In Rusland en Japan ging men over tot het kleuren van het zaad door inwerking van indigokarmijn, Silenium- en Tluriumzouten e.a., waarbij uit het verkleuren van de kiem kan worden geconcludeerd of het zaad al dan niet kiemkracht bezit. Dit onderzoek van de kiemenergie langs biochemische weg staat nog in het begin van de ontwikkeling, maar tot nu werden al resultaten bereikt, die zeer betrouwbaar bleken.

Door den schrijver zijn in het bijzonder proeven genomen omtrent het bezwaren gedurende den winter van loofhoutzaden en hij kwam daartoe, omdat nog telkens blijkt hoe in verschillende jaren de uitkomst der bezaaiingen zoo uiteenlopend is. Hij schrijft dit voor een gedeelte toe aan de onjuiste wijzen van bewaring en geeft betere wijzen aan. W. B.

Standortsgemässe Durchführung der Abkehr von der Fichtenwirtschaft im nordwestsächsischen Niederland. (Mitgrundsätzlichen Bemerkungen über „gleiartige“ Bodenbildungen). Krausz, Härtel, Müller, Gärtner, Schanz. Thar. F. Jb. 7/9, 484—715, 1939.

De zuivere sparre-opstanden vertoonen in het laagland van Noord-Westelijk Saksen, in de tweede generatie op bepaalde groeiplaatsen, een dusdanig slechten groei, dat afgezien moest worden van verdere cultuur dezer houtsoort in zuivere opstanden. Dit is een waarschuwend voorbeeld voor de teelt van een houtsoort, die niet ter plaatse thuis behoort.

Voor deze mislukking zijn verschillende oorzaken aan te wijzen:

1. Op de achteruit gegane gronden, waarop loofhout voorkwam, werd na kaalslag en het rooien der stronken groveden en fijnspar geplant en als tweede generatie werd er op dezelfde wijze zuivere sparrenculturen aangelegd. Tot 1850 drukten nog zware servituten, onder andere strooiselwinning, op het bosch.
2. De tertiaire en diluviale afzettingen zijn kalkarm. Grond, met lössleemachtigen bovengrond, die gemakkelijk dichtslaat, komt dikwijls voor met ondoorlatende kaolienrijken ondergrond.
3. Het klimaat is voor de spar te warm en te droog. De zeer veel voorkomende „gleiartige“ grond, met zeer onregelmatige grondwaterstand, tast de sparreboschen ernstig aan.
4. De wortels van de fijnspar vormen een dicht net aan de oppervlakte en door de daarbij optredende vorming van boschturf, veroorzaakt, dat de culturen aan een voortdurend gebrek aan water lijden.

Niet op alle gronden is in dit gebied de toestand zoo ernstig. Bij het onderzoek bleek dat het ergste er aan toe zijn de gronden met lössleemachtige bovenlagen, waar de waterhuishouding in één omloop totaal verstoord is door het kappen en rooien van het diep wortelende loofhoutbosch. De afvoer van het regenwater langs de wortels is hierdoor verstoord en de sparren verhinderen, door hun dicht vlak wortelstelsel en door de vorming van boschturf, het indringen van het regenwater in den ondergrond. Door afsluiting van den bovengrond wordt de capillaire werking bevorderd, wat verlies aan water in de droge tijd in de hand werkt. Tengevolge van het moeilijk indringen van het regenwater in den grond, vloeit een gedeelte weg naar de lagere plaatsen waar dan natte plekken ontstaan.

De groeistand van de sparreboschen, behorende tot de tweede generatie, is in hoofdzaak ontstaan, doordat de aanleg is geschied op groote kaalkapvlakten, met rooijing van de oude stronken, terwijl de gunstige nawerking van de wortels van het gemengde loofhout, langzamerhand had opgehouden. De ontwikkeling van het bosch op dezen grond is dus afhankelijk van de physische samenstelling, die het binnen dringen en de diktegroei der wortels bepaalt. Van alle houtsoorten is de spar het minst instaat op zulke „gleiartige“ grond met zijn wortels binnen te dringen, omdat het jaarlijksche uitloopen van de wortels samenvalt met de oppervlakte stuwung van het regenwater, terwijl door de vlakke

beworteling het vocht in droge tijden niet voldoende wordt vast gehouden. Hierdoor lijdt de spar aan watergebrek.

Slechts het gemengde loofhoutbosch met lariks en groveden kan met zijn diep wortelstelsel (penwortels) een voortdurende drainage van den bovengrond instandhouden, hetgeen met grondbewerking niet blijvend bereikt kan worden.

„The Pine Barrens”, een voorbeeld van goed samengaande opstands- en wildstandsverpleging in de staatsbosschen van Zuid-Jersey.
E. B. Moore. Journal of Forestry. 1, 27—30, 1940.

The Pine Barrens”, groot 800 vierkante mijlen, is nog hoofdzakelijk wildernis. De grond is er zanderig en onvruchtbaar, zoodat er geen hoog en zwaar hout kan groeien. Op de hooggelegen gedeelten vertoont het bosch, voor zoover het gemengd bosch is, een bovenétage van verschillende pijnboomsoorten, terwijl er een onderétage van eikeboomen en -struiken is. Het bosch heeft vroeger van de vele boschbranden zeer geleden. De bodem is, hetzij met zeggengrassen en arme boschgrassen, hetzij met boschbessen begroeid.

Aangezien de bodem te zeer is achteruitgegaan om nog goed groeiende eiken voort te brengen, bevordert men in de laatste jaren den aanplant van naaldhout. Toch is het niet de bedoeling van „The Pine Barrens” een zuiver productiebosch te maken.

De betrekkelijke nabijheid van de steden New-York en Philadelphia geeft aan „The Pine Barrens” groote beteekenis als recreatieoord. Er wordt veel gepicnicd en gekampeerd en de verpachting van de jacht is er een belangrijke bron van inkomsten.

Twee zaken dienden daarom te worden nagestreefd, en wel het verminderen van het brandgevaar en het verbeteren van den wildstand.

Wat betreft het bestrijden van het brandgevaar, heeft men door den aanleg van een aantal hoofdwegen het bosch verdeeld in blokken van ongeveer 160 ha. Aan weerszijden der hoofdwegen heeft men 30 m breede strooken van struikgewas en ruigte ontdaan. Deze veiligheidsstrooken worden jaarlijks voorzichtig afgebrand.

Terwille van de voedselvoorziening van het wild, heeft men langs de zooveen genoemde veiligheidsstrooken 8 m breede wildvoederstrooken schoongemaakt en laatstgenoemde verder ook dwars door de blokken heen aangelegd, waardoor deze weer zijn verdeeld in afdeelingen van 8 tot 12 ha. Deze wildvoederstrooken dienen tevens als toegangswegen tot het binnenste van het bosch en kunnen in geval van boschbrand als zoodanig van groot nut zijn. Ze worden om de vier jaar met de schijfegge bewerkt en bezaaid met wildvoedergewassen, nadat het aangrenzende bosch wat uitgedund is, opdat het wildvoedergewas voldoende licht ontvangt. Men maakt de wildvoederstrooken niet recht, maar kronkelend. Van afstand tot afstand heeft men voorts wildakkers van 45 bij 120 m aangelegd.

In 't algemeen is er voor het wild behoefte aan voedsel en aan dekking. De dekking vindt het wild in remisen van jong naaldhout en voorts van hoopen rijshout, liefst in de nabijheid van het voedsel en van water opgestapeld.

RUBRIEK 4. Boschbescherming (waaronder natuurbescherming en jacht).

Bemerkungen über Kälteschäden an ruhenden und keimenden Samen.
Hans Wartenberg. Allg. F. u. J. Z. 1, 23—25, 1940.

Het is nog niet gelukt te bewijzen, dat droge, onder natuurlijke verhoudingen van de temperatuur rustende zaden, door de koude worden geschaad. Bij onrijpe- en kiemende zaden heeft men wel met koude inwerking te rekenen.

Wartenberg onderscheidt de planten, volgens haar reactie op de koude, in drie groepen. Bij de eerste groep zet bij het bevriezen van eenig plantendeel, dit proces zich onmiddellijk voort en zelfs bij geringe verlaging van temperatuur worden alle weefsels, zonder uitzondering, gedood. Bij een tweede groep verloopt dit verschijnsel iets anders. Eerst dan, wanneer een zekere hoeveelheid vocht der cellen als ijs kristalliseert ontstaat druk. In sommige weefsels kan deze „ijsdruk" grooter zijn dan in andere. Niet het geheele plantenlichaam zal dus afsterven. Bij een derde groep ontstaat bij groote koude in het inwendige der cellen een vochtonttrekking, waardoor een tekort aan vocht ontstaat en de dood tengevolge van verdrogen optreedt.

Het is enerzijds niet geheel zeker, anderzijds ook niet uitgesloten, dat een bevroren plantendeel, via langzame ontdooiing geen vorstschade zal vertoonen en bij snel ontdooien gedood zou zijn. Van den vorstinvloed bij het ontdooien van bevroren zaden of klemen is nog niets te zeggen.

In veel gevallen van mislukking van bezaaiingen, later zich uitend in het voorkomen van veel zwakke-, kwijnende- en afstervende jonge planten, wordt de mislukking vaak toegeschreven aan de matige kwaliteit der zaden, doch in werkelijkheid zou dit aan de lage temperaturen moeten worden toegeschreven.

P. D.

Het strikken van konijnen. A. van Nijnanten. *Natura*. 12, 240, 1939 en C. Sipkes. *Natura* 1, 12—14, 1940.

Het eerste bericht is feitelijk een bijschrift bij een foto van een berg koperen strikken, geschonken aan „Zonnestraal". Deze partij maakt de jaarlijksche zending uit van de in één seizoen in de Oostduinen bij Den Haag door den jachttopziener van H.M. de Koningin en zijn assistent opgetrokken strikken, in gewicht varierende van 27—35 kg. Per kg kan men rekenen met 240 stuks, zoo dat er 6500—8400 koperen strikken per jaar op dit betrekkelijk kleine gebied worden opgehaald. Met de 5000 waardelooze ijzeren strikken is dat een totaal van meer dan 11000 tot 13000 stuks.

Van Nijnanten wijst hierbij in verband met dierenbescherming op het onmensschelijk bedrijf van dieren door strikken een nare dood te bezorgen. Sipkes beschouwt het geval uit natuurhistorisch oogpunt.

Zoodra het stroopen in een streek afneemt, nemen de konijnen zienderoogen toe en lijdt als gevolg daarvan de duin flora onnoemlijke schade en is cultuur, bijvoorbeeld van Oostenrijksche den, zoo goed als onmogelijk. Bovendien werkt het verdelgen van hermelijnen en wezels de konijnenvermeerdering in de hand en gaat het wild in stand achteruit. Schrijver wijst op de inconsequentie, dat het gebruik van strikken of het loopen in jagende houding voor onbevoegden strafbaar is, ofschoon het dooden van een konijn dit niet is, waardoor de Jachtwet feitelijk het schadelijk gedierte beschermt ten koste van flora en fauna, land-, tuin- en boschbouw. Hij prijst daarom de handelwijze van de overheidsorganen, die het konijn stelselmatig uitroeien, waardoor het wrede strikken tevens wordt voorkomen.

In een naschrift zegt van Nijnanten, dat Sipkes het strikken feitelijk wat vergeoelijkt en onderstreept nog eens de misstand geïllustreerd door het gemelde excessieve geval, wat dringend om verbetering vraagt. Dat konijnen in grooten getale schade doen is een waarheid, die hier echter los van staat.

F. B.

Frostschäden an Eichen. Oberlandforstmeister Dr. E. Hausendorf. *Z. f. F. u. Jw.* 1/2, 3—35, 1940.

Hier worden mededeelingen gedaan over een abnormaal strengen winter in 1739/1740, die interessant zijn omdat de gevolgen daarvan te vergelijken zouden zijn met die van den winter 1939/1940. Hausendorf verstrekt gegevens over eiken in het Forstamt Grimnitz in de Schorf-

heide, waarin na 1740 een belangrijke sterfte van de eiken optrad ten gevolge van zeer lage temperaturen, die gedurende maanden aanhielden. Deze sterfte zette zich nog voort tot 1755. Het gold hier zwaar eikenhout.
W. B.

Kunstmatige verbetering van den wildstand. Moustache. Ned. Jager. 36, 433—434, 1940.

Na den strengen winter kunnen er aanmerkelijke verliezen onder het wild te betreuren zijn, in het bijzonder in die velden, waar gedurende de vorstperiode niet voldoende kon worden bijgevoerd. Vooral de hazenstand heeft geleden; in de velden, waar zulks het geval is, moet gedurende een of twee seizoenen het afschot geheel worden stopgezet. Tijdige aanvulling door import van wild is gewenscht.

Uitzetten van wild, mits het gebeurt vóórdat de paartijd begint, zal de moeite en kosten daaraan besteed ten volle beloonen. W. B.

RUBRIEK 6. Boschhuishoudkunde (waaronder beheer, handel, recht, wetgeving en arbeid).

De Maatschappelijk geldelijke consequenties van een besparing op het benzineverbruik in Nederland door toepassing van houtgenerator-installaties op vrachtauto's. Dr. J. R. Beversluis. Hout. 12, 89, 1940.

Wanneer in Nederland een 2000-tal 3-tons vrachtauto's op houtgas in gebruik zouden zijn, zou daarvoor 200.000 sm. beukenhout verbruikt en 36 miljoen liter benzine bespaard worden. Maatschappelijk zou dit een voordeel beteekenen van 2 miljoen gulden, waarbij dan het vervallen van de invoerrechten op benzine ad f 2.880.000.— buiten beschouwing moet blijven omdat deze wijze geenszins voordeliger is dan de huidige wijze. Er zou op deze wijze gedurende het geheele jaar en blijvende nieuwe werkgelegenheid ontstaan voor 1300 menschen! A. K.

Groote Veranderingen op de internationale Houtmarkt. Red. Hout. 12, 96, 1940.

De overzichtschrijver wijst erop, dat de houtuitvoer van Polen, Tsjecho-slowakije, Oostmark, Finland, Zweden en Baltische Landen naar Engeland geheel of vrijwel geheel stop staat. Canada wordt voor Engeland de eenige leverancier van beteekenis; er zijn echter moeilijkheden aangezien het Canadeesche hout in Britsch-Columbia afgeladen moet worden, waardoor de transportkosten hoog zijn. Men wil nu door verlaagde spoor-tarieven het massa-houttransport via de Oostelijke havens leiden.
A. K.

Weekoverzicht. Red. Hout. 12, 89, 1940.

Voor het dennenhout wordt geconstateerd, dat door de vrachtverhooging met ongeveer f 3.50 per m³ en de beëindiging van den Finsch-Russischen oorlog de koopers wat meer terughoudend zijn geworden; dit is echter niet gemotiveerd omdat prijsdaling niet te verwachten is. De schrijver meent echter wel, dat er voorloopig een einde is gekomen aan de prijsstijgingen.
A. K.

Tropische Boschbouw.

Referent F. W. S.

RUBRIEK 4. Boschbescherming.

Voortplantingstijden der Javaansche zoogdieren. H. J. V. Sody. Tectona 1, 1—23, 1940.

Het is moeilijk, om betreffende den geboortedatum van de verschillende in het wild levende zoogdieren juiste gegevens te verkrijgen. Hoewel Sody zich reeds jaren daarmee bezig houdt, zijn de door hem verzamelde gegevens, betrekkelijk gering in aantal en in ieder geval niet voldoende, om daaruit waardevolle gevolgtrekkingen te maken. Van medehelpers werden wel enkele waardevolle gegevens ontvangen, maar de meeste waren niet voldoende nauwkeurig, om ze te gebruiken voor de samenstelling van een staat, waarin de geboortemaanden der dieren werden vermeld. Hij heeft nu de medewerking van het Nederl. Indisch jagersgenootschap verkregen, dat 1500 leden telt en hij hoopt zoodoende geleidelijk voldoende gegevens te verkrijgen, die omtrent veel dieren het verloop van de geboorten in de verschillende maanden zullen aangeven. In den reeds thans samengestelden staat komen 25 zoogdieren voor, aangevende 155 geboorte-maanden, verdeeld over het geheele jaar. Het aantal waarnemingen der afzonderlijke dieren beweegt zich tusschen 1 en 32. Ook de elders aangetroffen gegevens omtrent dit onderwerp worden vermeld en besproken.

Olifanten in de Lampongs. Ir. G. N. Danhof. Tectona 1, 53—57, 1940.

Schrijver geeft eenige aanvullingen en beschouwingen naar aanleiding van de artikelen van H. J. V. Sody in Tectona, 9, 745—771, 1939 en van W. Groeneveldt in Koloniale Studiën 199, 1937. Hij doet enkele mededeelingen over schade en overlast, veroorzaakt door olifanten en wijst er dan op dat de boschtereinen in de Lampongs geleidelijk worden ingekrompen. Zoo beslaat de Soekadana-kolonisatie reeds ongeveer 90.000 ha. Maar daarnaast wordt medegeedeeld, dat de in stand te houden boschoppervlakte in bedoeld gebied 27% der oppervlakte inneemt, zijnde 626.700 ha boschreserves en 143.900 ha wildreservaten. Hij meent te mogen aannemen, dat hier minstens 1000 olifanten en vermoedelijk wel meer aanwezig zijn.

Nu wordt bepleit, om de olifanten terug te dringen of te beperken tot bovengenoemde boschgebieden, om de olifanten buiten en op den rand dezer gebieden bij gebleken noodzaak af te schieten en om daartoe bonafide jagers in de gelegenheid te stellen.

In het artikel van Sody wordt de mededeeling van F. C. van Heurn vermeld, dat volgens diens schatting het aantal op geheel Sumatra levende olifanten op ongeveer 3000 kan worden gesteld, terwijl deze schattingen volgens D. Pieters te laag zijn en deze het aantal voor Zuid-Sumatra alleen op minstens 2000 olifanten raamt.

Bij referent komt de vraag naar voren, hoeveel olifanten op bovenbedoelde oppervlakte van 770.600 ha een behoorlijke levensruimte vinden en voorts hoeveel jonge dieren per jaar worden geboren, zoodat aan de hand hiervan vastgesteld zou kunnen worden, hoe groot het jaarlijks afschot zou mogen bedragen.

In het boekwerk van de Nederl. Indische Vereeniging tot natuurbescherming „3 jaren Indisch natuurleven”, 157—171, wordt onder het hoofd „olifanten, dikhuiden in gevaar” ditzelfde onderwerp besproken, maar tot een eindbeslissing komt men ook daar niet.

RUBRIEK 5. Boschexploitatie.

Manila-copal. Opmerkingen betreffende de hoofdindeeling van recente copral in loba en melengket. Dr. H. Jacobs. Tectona 1, 58—73, 1940.

De handel kent drie verschillende soorten kopal, namelijk boea, loba en melengket, die zich in uiterlijk duidelijk onderscheiden. De boea is geen getapt produkt, maar wordt voor een groot gedeelte uit den grond opgegraven. Het handelsprodukt bestaat uit stukken van verschillende kleur, die aan steenslag doen denken. De boea is in alcohol slecht oplosbaar. De loba wordt door tappen gewonnen en het produkt doet sterk denken aan kaarsvet; deze kopal is hard met een gele tot bruinachtige kleur en is tamelijk goed in alcohol oplosbaar. De melengket wordt eveneens door tappen verkregen en de stukke handelsassortimenten bestaan uit schoone of weinig verontreinigde stukken van zeer lichte kleur, die al of niet aan elkaar zijn geplakt. Deze soort is het beste oplosbaar in alcohol. Het minder goed oplossen van de kopal in spiritus is vooral hinderlijk door het niet helder oplösen, terwijl de troebeling vaak bestaat uit een draderig slijm, dat moeilijk verwijderd kan worden. Dit bleek bij onderzoek te bestaan uit in water oplosbare gommen.

De indeeling van de kopal in genoemde handelsoorten staat niet in verband met het tijdstip van oogsten, maar wel bleek dat verschillende boomen een afwijkend produkt leverden. Oorspronkelijk werd aangenomen, dat de boomen, die kopal leverden, tot één soort behoorden (*Rumphius*), doch dit werd later betwist, zoodat verschillende soorten werden aangenomen (*Warburg*). Nadien werden deze soorten weer vereenigd tot één soort (*Foxworthy*) en in de laatste jaren is aan de hand van veel herbarium-materiaal te Buitenzorg daarvan een nadere studie gemaakt en men meent dat materiaal te moeten beschouwen als te behooren tot verschillende boomsoorten (*Meijer Drees*).

Bij het schelkundig onderzoek bleken er duidelijke verschillen te bestaan in de kopal afkomstig van de verschillende boomsoorten, waarbij vele bepalingen van het zuurgetal, het verzepingsgetal en zulke omtrent de onoplosbare rest en de kleur plaats hadden. Hierdoor zijn waardevolle aanwijzingen verkregen in welke richting verder moet worden gezocht, om de verbruikers van de kopal mettertijd het meest gewenschte produkt te kunnen leveren. Voorloopig wordt de raad gegeven, om de kopal afkomstig van verschillende streken niet te vermengen, omdat ze dan afkomstig kan zijn van verschillende *Agathis*-soorten en om dan de kwaliteit van iedere partij te beoordeelen naar de oplosbaarheid in alcohol. Alle overige verschillen in hardheid, kléverigheid, kleur enz. zijn van minder belang.

RUBRIEK 6. Boschuishoudkunde.

De bestuurshervorming in de Buitengewesten en de huidige consequenties voor het boschwezen. Ir. G. C. Kampman. Tectona 1, 24—44, 1940.

De wet op de bestuurshervorming dateert van 1922 en voor de Buitengewesten is deze staatkundige en administratieve reorganisatie reeds een tiental jaren in voorbereiding. De ontwikkeling hiervan wordt nagegaan en het gevolg is geweest de instelling der gouvernementen Sumatra, Borneo en Groote Oost, die op 1 Juli 1938 in werking kwamen. Hierin kent men zelfbesturende landschappen en autonome groepsgemeenschappen, terwijl daarnaast nog een groot gebied ambtelijk wordt bestuurd. Dit laatste is in een 15-tal regionen ingedeeld, waarvoor evenals voor

de 6 groepsgemeenschappen een eigen jaarlijksche begrooting wordt opgemaakt, die na goedkeuring in de begrooting van Nederl. Indië worden ingepast, welke laatste door den Volksraad in Indië en de Staten-Generaal in Nederland moet worden goedgekeurd.

Het doel, dat met de regionale begrootingen wordt beoogd, is gelegen in de samenwerking der plaatselijk bevolking, om de uitgaven voor ieder gebied te doen aanpassen aan de plaatselijke inkomsten. De opbrengsten uit de bosschen komen geheel of voor een deel ten gunste van die regionale begrootingen, waarbij de betrokken houtvester zijn medewerking moet verleen.

Voor de zelfbesturende landschappen is bepaald, dat zij de volledige rechten op de bosschen hebben en dat het land zich de bevoegdheid heeft voorbehouden, om regelen inzake beheer en beschikking over de bosschen te geven ter bescherming van de groote *algemeen-Indische belangen*.

Ten slotte wordt er op gewezen, dat het boschbeheer in mindere mate rechtstreeks op het volksleven inwerkt dan de aan de groepsgemeenschappen overgedragen overige diensten, námelijk wegen, bruggen, irrigatie, landbouwvoorlichting, diergeneeskundige dienst, onderwijs, volksgezondheidszorg. De uiterst belangrijke invloed der bosschen op de welvaart manifesteert zich gewoonlijk slechts op indirecte wijze en op langen termijn. Aan het te voeren beleid omtrent de bosschen zijn speciale eischen te stellen en de meer ontwikkelde vormen van het boschbeheer vertoonen steeds duidelijker een bedrijfskarakter, zoodat aan een doelmatige bedrijfseconomie van het boschbeheer steeds meer aandacht zal moeten worden gegeven.

De politieke ontwikkeling van Indië wijst in de richting van staatskundige decentralisatie, maar de economische zijde der moderne staatskunde richt zich op concentratie van belangen, waarin deze zich moet voegen naar de wereldeconomie. Voor de Indische regeering zal de te volgen boschpolitiek moeten bestaan in het aan het boschbeheer verschaffen van de grondslagen, waarop het Nederlandsch Indische boschbezit zich als een *economische eenheid* zal kunnen ontwikkelen.

Hebben Inlandsche rechtsgemeenschappen aanspraak op de geheele opbrengst „uit de bosschen” in hun gebied? Ir. G. C. Kampman. Tectona. 1, 74—78, 1940.

In den Volksraad werd een amendement op het „ontwerp boschordonnantie Buitengewesten” aangenomen, behelzende dat alle bruto-opbrengsten uit de bosschen, eventueel verminderd met de kosten voor boschbeheer, aan de Inlandsche rechtsgemeenschappen moeten toevallen. Het ongerijmde hiervan wordt naar voren gebracht, omdat het gezond verstand zegt, dat de opbrengst der bosschen aan de geheele gemeenschap ten goede moet komen. Het zoogenaamde beschikkingsrecht der bevolking wordt steeds naar voren gebracht, om de billijkheid daarvan aan te toonen. Heeft men echter een menschenleeftijd in de praktijk van het boschwezen doorgebracht, dan heeft men de waarde van dat beschikkingsrecht leeren kennen. Het is in de studeerkamer uitgegroeid tot een monster, dat door belanghebbenden gretig wordt aangegrepen, zoodra het hen door bestuursambtenaren wordt voorgehouden, om daarmee hun voordeel te doen. Zulks geldt niet alleen voor de Buitengewesten, maar eveneens voor Java, waaruit de meest zonderlinge beschikkingen zijn voortgekomen. Deze stelregel houdt onverbiddelijk de ontplooiing van een gezond boschwezen tegen, totdat de aanwezige bosschen zijn veranderd in volledig woeste terreinen, waarvan de kosten van het bezit in den vorm van allerlei daaraan verbonden verplichtingen niet meer opwegen tegen het nut, dat zij opleveren. Het is alleen verwonderlijk, dat men dat beschikkingsrecht zooveel mogelijk onbesproken laat, waar het betreft het vormén van natuurmonumenten en wildreservaten. Het is voor het boschwezen zeer moeilijk, om zijn plicht te doen ten aanzien van het instellen van een goed boschbeheer voor alle Landsbosschen.